לא אמר כלום מאי טעמא כל מעשה בית דין כמאן דנקיט שטרא בידיה דמי א"ל רבי חייא בר אבא לרבי יוחנן ולא משנתינו היא זו א)[א]הוציאה גט ואין עמו כתובה גובה כתובתה א"ל ב)אי לאו דדלאי לך חספא לא משכחת מרגניתא תותה אמר אביי מאי מרגניתא דלמא [ב]במקום שאין כותבין כתובה עסקינן דגט היינו כתובתה [ג]אבל במקום שכותבין כתובה אי נקיטא כתובה גביא אי לא לא גביא הדר אמר אביי לאו מלתא היא דאמרי דאי סלקא דעתך במקום שאין כותבין כתובה עסקינן אבל במקום שכותבין כתובה אי נקיטא כתובה גביא אי לא לא גביא אלמנה מן האירוסין במאי גביא בעדי מיתת בעל לטעון ולימא פרעתיה וכי תימא הכי נמי אם כן מה הועילו חכמים בתקנתן א"ל מר קשישא בריה דרב חסדא לרב אשי [ג]ואלמנה מן האירוסין דאית לה כתובה מנא לן אילימא מהא דתנן ד) נתארמלה או נתגרשה בין מן האירוסין ובין מן הנישואין גובה את הכל דלמא היכא דכתב לה וכי תימא מאי למימרא לאפוקי מדרבי אלעזר בן עזריה דאמר [ד]שלא כתב לה אלא על מנת לכונסה אצטריכא ליה דיקא נמי דקתני גובה את הכל אי אמרת בשלמא דכתב לה היינו דקא תני גובה את הכל אלא אי אמרת דלא כתב לה

מאי

במקום שאין כותבין כתובה. אלא סומכין על תנאי ב"ד ותגבה לעולם עד שיוציא הבעל שובר. דגט שמעיד שגירשה הוא מוכיח שחייב הוא לה כתובה: אי לא. נקיט לה: לא גביא. אי משום דחיישינן דלמא הדרא ומפקא כתובה וגביא זימנא אחריתי א"נ משום דאי בעי אמר פרעתיה: לאו מלתא היא דאמרי. דבמקום שכותבין שטר כתובה יכול לטעון פרעתי דאם כן אלמנה מן האירוסין דאף במקום שכותבין אין כותבין מן האירוסין: במאי גביא. כתובה על כרחך בעדי מיתת בעל: לטעון. יורש ולומר פרעתי: בתקנתן. שתקנו כתובה לארוסה והלא הכל יטענו פרעתי: גובה את הכל. בין כתובה של תנאי ב"ד דהיינו מנה לאלמנה ומאתים לבתולה בין תוספת: שלא כתב לה. את התוספת: דיקא נמי. דבכתב לה מיירי:

מאי

נאמן לומר פרעתי הכל במגו דאי בעי אמר אין את אשתי וא"ת דבפרק אלמנה ניזונית (כתובות דף צו. ושם ד"ה יתומים) בעי רבי יוחנן היא אמרה לא נתנו מזונות ויתומים אמרו נתננו על מי להביא ראיה והא אית ליה הכא דלא אמר כלום וי"ל דהתם מיירי במזונות דלשעבר[א] ולא בלהבא:

לא אמר כלום. ולא מבעי' במקום שאין כותבין כתובה או במקום שכותבין ויש עדים שנשרפה כתובתה דאינו נאמן לומר פרעתי אם יש לה עדי גירושין אלא אפי' במקום שכותבין כתובה ואינה מוציאה הכתובה אינו נאמן לומר פרעתי אפי' אם היא מודה שהכתובה היא בידה וגם הגט בידה נפרעת בעדי הגט גרידא[ב] ואע"ג דבמה שנשאר שטר כתובה בידה הוא מפסיד שאם תחזור ותתבע הכתובה הוא יכתוב שובר שלא תגבה פעם שניה ואפילו אם יפסיד שוברו יכול לומר פרעתי מנה מגו דאלמנה נשאתיך אם אין לה עדי הינומא או פרעתי הכל במגו דאין את אשתי אם אין לה עידי קדושין אבל עכשיו שהכתובה היא בידה תגבה שנית מאתים אם יפסיד שוברו שכתוב בכתובה בתולתא דא מ"מ נפרעת בעדי גירושין לבד בלא חזרת כתובתה וגט דר' יוחנן אית ליה פרק גט פשוט (ב"ב דף קעא: ושם) כותבין שובר[ג]:

הוציאה גט [ואין עמו כתובה] גובה כתובתה. והכי פירושא דמתני' לר' יוחנן הוציאה גט[ד] אפי' עדי הגט[ה] ואע"פ שמודה שכתובה וגט בידה נפרעת בעדי הגט[ו] דכותבין שובר הוציאה כתובתה ואין עמה גט פי'[ז] עדי הגט היא אומרת אבד גיטי שהלכו להם עדי הגט והוא אומר פרעתי ואבד שוברי שעשו לי שלא תגבה שנית נאמן במגו דאי בעי אמר לא גרשתיך וא"ת[ח] אם אמר לא גרשתיך יתחייב לה שאר כסות ועונה[ט] וי"ל[י] דטענו חטין והודה לו בשעורין פטור אף מן השעורין כדאיתא בהמניח (ב"ק דף לה:) והא דתניא בריש שני דייני גזירות (כתובות דף קז:) האשה שאמרה גרשני בעלי מתפרנסת עד כדי כתובתה[יא] התם שמא אם היה הבעל בפנינו היה מודה לדבריה אבל אם היה אומר לא גרשתיך פטור אף מן המזונות וא"ת והיכי מצי אמר לא גרשתיך הא איהי מהימנא דאמר רב המנונא ה) אשה שאמרה לבעלה גירשתני נאמנת[יב] יש לומר אם תובעת כתובתה[יג] או אם יש קטטה בינו לבינה אינה נאמנת כמו במת בעלה דנאמנת[יד] ובזה הענין[טו] אינה נאמנת בפ' האשה שהלכה (יבמות דף קטז. קיז.) ומן הסכנה ואילך שיראה להביא עדי הגט נפרעת אע"פ שיש לו מגו[טז] ואע"ג דבשילהי הכותב (כתובות דף פט: ושם) פריך אי ליכא עדי גירושין במאי גביא ליהמניה במגו היינו דוקא לרב דלית ליה דר' יוחנן דאמר הכא דלא אמר כלום אבל לר' יוחנן שיפה כחה קודם הסכנה שאינו נאמן לומר פרעתי לאחר הסכנה נמי יש ליפות כחה דלא יועיל מגו שלו ואיירי כולה מתני' אף במקום שכותבין כתובה ואביי נמי מסיק כר' יוחנן ומוקי מתני' אף במקום שכותבין כתובה וקשה דבפרק גט פשוט (ב"ב דף קעא:) אמר אביי אבד שוברו של זה יאכל הלה וחדי משמע דסבר דאין כותבין שובר וא"כ הוציאה גט ואין עמו כתובה אמאי נפרעת הא כיון דמפסיד במה שנשאר שטר כתובה בידה כדפירש' לא יפרע עד שתוציא כתובה ויקרעוה ויש לומר דאביי[יז] קבל דברי רבא דאמר עבד לוה לאיש מלוה[יח] ובפרק המקנא (סוטה דף ז: ושם ד"ה אמר) דתנן אמרה נטמאתי שוברת כתובתה[יט] ופריך בגמ' ש"מ דכותבין שובר אמר אביי תני מקרעת[כ] דחויא בעלמא הוא כלומר מהכא לא תדוק[כא] שגם רבא דאית ליה כותבין שובר לחי התם במקום שאין כותבין כתובה ושמואל דאית ליה אין כותבין שובר ומוקי הך מתני' פרק הכותב במקום שאין כותבין כתובה מאי סבר כר' יוחנן דלא אמר כלום והוציאה הגט היינו עדי הגט ואע"פ שמפסיד בגט שנשאר בידה שאם לא היה בידה יכול לומר פעם אחרת אם יפסיד שוברו לא גרשתיך אם אין לה עדי הגט מ"מ היא תאמר בעינא לאנסובי ביה דלית ליה דכתבינן ביה גיטא דנן קרענוהו כאביי דבסמוך והוי כמו היכא דלא אפשר דכתבינן שובר כדאיתא בשילהי הכותב (כתובות דף פט: ושם) כתובה ואין עמה גט שכך אירע שכתב לה ואין עמה גט היינו עדי הגט לא יפרע דנאמן לומר פרעתי מגו דלא גרשתיך ומן הסכנה ואילך גובה אפילו בלא עדי הגט כדפרישית לר"י ורב מוקי התם מתני' בין במקום שאין כותבין כתובה בין במקום שכותבין כתובה וגביא מנה מאתים ע"י שטר גט וקרעינן ליה דלא תיהדר ותגבי ביה וכתבינן ע"ג גיטא דנן כו' ופליג אאביי דבסמוך ותוספת ע"י כתובה לבדה עם עדי הגט שלא יהא לו מגו דלא גרשתיך ופליג נמי ארבי יוחנן דאמר לא אמר כלום וגביא בעדי הגט גרידא:

אי לאו דדלאי לך חספא כו'. וא"ת וכי דרך למצא מרגליות תחת חרסי' ומפרש ר"ת דבקרקעית הים אבנים רחבות[כב] ונראות כחרסים ותחתיהן נמצאים המרגליות והחובל (ב"ק דף נא.) נמי אמרינן צללת במים אדירים והעלית בידך חרס:

אלמנה מן האירוסין במאי גביא. וא"ת אלמנה מן הנישואין ובמקום שאין כותבין כתובה לפרוך במאי גביא אי לא אמרינן דלא אמר כלום דמן האירוסין אין יכול להוכיח דאית לה כתובה ולפרוך מן הנישואין במקום שאין כותבין וי"ל דבמקום שאין כותבין אתי שפיר דאינו נאמן לומר פרעתי[כג] כיון דלא נתקנה כתובה באותו מקום אלא במקום שכותבין בשלמא אי לא נתקנה כתובה אלא בשביל תוספת אבל מנה ומאתים אינו נאמן לומר פרעתי להכי מן האירוסין דאין לה תוספת לא תקינו כתובה אבל אי אף משום מנה ומאתים תקנו לכתוב כתובה דנאמן לומר פרעתי מן האירוסין נמי יהא נאמן לומר פרעתי ויתקנו לכתוב כתובה[כד]:

מן האירוסין מנא ליה דאית לה כתובה. ולא מצי למיפשט מהא דתניא פ' מי שמת (ב"ב ד' קמה.) המארס את האשה בתולה גובה מאתים כו' דאיכא לאוקי נמי דכתב לה וסיפא איצטריך ליה דקתני מקום שנהגו להחזיר קדושין כו' ומ"מ אמת הוא דארוסה יש לה כתובה אפי' לא כתב לה כדמוכח פרק האומר (קדושין ד' סה. ושם) דקאמר היא אומרת קדשתני והוא אומר לא קדשתיך הוא מותר בקרובותיה ואם נתן גט מעצמו כופין אותו ונותן לה כתובה[כה] והתם ע"כ לא כתב לה דאי כתב לה היכי מצי למימר לא קדשתיך דאין דרך לכתוב כתובה קודם קדושין וכן מוכח פרק נערה (כתובות ד' מד.)[כו] וכאן אינו רוצה להוכיח אלא מן ברייתא או מן משנה ולא מן מימרות האמוראים אי נמי הכי ו)קבעי באלמנה מן האירוסין דלא תגבי בעדי מיתה דליטעון ולימא פרעתיה אבל בגרושה אף מן האירוסין פשיטא ליה דאית לה כתובה דגובה בשטר גט כמו גרושה מן הנישואין במקום שאין כותבין וקורעין הגט וכותב אגביה גיטא דנן כו' ובמסקנא דסבר אביי כרבי יוחנן הטוען כו' דלא אמר כלום אפי' אלמנה מן האירוסין אית לה כתובה ז):

אטו

עין משפט
נר מצוה

קנג א ב ג מיי' פט"ז מהל' אישות הל' כח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' ק סעי' יב:

קנד ד מיי' פי"י שם הל' יא ועיין שם במ"מ סמג שם טוש"ע אה"ע סי' נה סעי' ו:

◆

מוסף תוספות

א. דמוכח מילתא טפי משום דשתקה עד השתא דיתמי קושטא קאמרי אבל במזונות דלהבא ודאי על היתומין להביא ראיה דטוען אחר מעשה בי"ד לא אמר כלום. תוס' כתובות צו. ב. דגדול כח תנאי ב"ד שהוא כאילו היה שם שטר כתוב וחתום. ריטב"א. ג. אבל למ"ד אין כותבין שובר אפי' אית לי' דלא אמר כלום מ"מ במקום שכותבין כתובה אין חייב לפרוע עד שתחזיר לו הכתובה כיון דבמה שנשאר שטר כתובה בידה יכול לבא לידי הפסד שתתבע כתובתה בב"ד אחר וכו'. תוס' כתובות פח: ד. ואין עמו כתובה, לאו דוקא גט אלא כלומר. תוס' כתובות פח: ה. דעדי הגט מיהא צריכה כדי להראות שגירשה. ר"פ. ו. דהא אינו נאמן לומר פרעתי וגם אינו יכול לומר לא אפרע עד שתחזיר הכתובה אע"פ שיכול לבא לידי הפסד דהא סבר. תוס' כתובות פח: ז. בשאין שם אפילו. רמב"ן. ח. ומאי מיגו הוא זה [דהא]. תוס' כתובות פט: ט. ועכשיו דאמר פרעתי פוטר עצמו. תוס' כתובות פט: י. דאפי' טעין לא גירשתיך לא מחייב בשאר וכסות, דכיון דהיא מודה שגרשה פוטרתו משאר כסות ועונה משום. ר"פ. יא. ואמאי ניחוש שמא בעלה הי' אומר לא גרשתיך והוי טענו חטין והודה לו בשעורין ופטור, ויש לחלק. תוס' כתובות פט: יב. דאין האשה מעיזה פניה בפני בעלה. ר"פ. יג. דשמא מחמת חימוד ממון אמרה כן. תוס' כתובות פט: יד. דכשאמרה מת בעלי והתירוני לינשא מתירין אותה לינשא ונותנין לה כתובתה. תוס' שם. טו. שאומרת תנו לי כתובתי אף לינשא אין מתירין אותה דאדעתא דכתובה אתאי. תוס' שם. טז. הואיל ואי אפשר לה להביא עדי גירושין. תוס' שם. יז. בתר דשמעה. תוס' כתובות פט. יח. וסבר דכותבין שובר. תוס' שם. יט. שטר כתובה. רש"י סוטה ז. כ. לא משום דאית ליה לאביי דאין כותבין שובר אלא. תוס' כתובות פט. כא. תדע. תוס' כתובות פט. כב. חדודות ודקות. תוס' הרא"ש. כג. דתקנת חכמים היא דלא מצי למימר פרעתי במקום שאין כותבין אע"ג דבעלמא יכול לטעון אחר מעשה בי"ד. תוס' הרא"ש. כד. אלא ודאי אלים מעשה בי"ד דאין סברא לומר שתהא תקנ"ח בארוסה בלא שטר דהואיל ונשואה לא גביא בלא שטר כתובה אין סברא לתקן בארוסה שתגבה בלא כתובה דלא יהא יציבא בארעא וגיורא בשמי שמיא. תוס' הרא"ש.

כה. אלמא מוכח שהיו מגבין כתובה לארוסה, דאי לאו הכי מצי למימר ודאי קדשתיה ולהכי גרשתיה אבל לא נשאתיה ולא אתן לה כתובה. תוס' הרא"ש [ועי' רש"ש]. כו. [עי' תוס' הרא"ש ותוס' בכתובות מד. ד"ה והלכתא, שמסבירים את הראי']

מסורת הש"ס

א) כתובות פח:, ב) [יבמות לב: מכות כא:], ג) [כתובות פט:], ד) כתובות מז. נד: פט:, ה) [יבמות קטז.], ו) בדפו"ר הכא, ז) [וע"ע תוס' יומא יט: ד"ה מי איכא],

◆

מוסף רש"י

הוציאה גט ואין עמו כתובה. קס"ד דאומרת אבד שטר כתובתי, **גובה כתובתה.** ואינו יכול לטעון פרעתיך והחזרת לי שטר כתובתיך וקרעתיו, משום דתנאי כתובה מעשה ב"ד הוא, ומהכא נפקא לן בב"מ (כאן) הטוען אחר מעשה ב"ד לא אמר כלום, מ"ט כל מעשה ב"ד כמאן דנקיט שטרא דמי (כתובות פח: פט.). **דדלאי.** הגבהתי (מכות כא:) אי לאו דאמרי לך לא הוית מסיק אדעתך (יבמות צב:). **ואלמנה מן האירוסין דאית לה כתובה.** בתנאי ב"ד אם לא כתב לה, מנלן (כתובות פט:). **גובה את הכל.** מנה מאתים ותוספת (שם מז.). **שלא כתב לה.** התוספת, **אלא על מנת לכונסה.** ואם מת באירוסין אין לה אלא עיקר כתובה (שם פט:). **אלא אי אמרת דלא כתב לה.** ובתנאי ב"ד הוא דגביא לאלמנה מנה ומאתים לבתולה הוא דאית לה, שהרי אין כאן תוספת (שם).

◆

רבינו חננאל

ואמ' ליה ר' חייה, ר', לא משנתינו היא זו, הוציאה גט ואין עמו כתובה גובה כתובה. כלומ', לא גירש עד שבא בב"ד וקרע כתובתה ואחרי כן נתן לה גיטה. שתקנת חכמ' היא לגבות כתובת מנה מאתים בגט, והנה הוא כמו מעשה ב"ד, לפיכך אין לו לטעון שפרעתי. ודחה אביי ואמ', דילמ' מתני' במקום שאין כותבין כתובה קתני, אבל מקום שכותבין כתובה אינו גובה בגיטה אלא בכתובתה. והדר ביה אביי מגופה דמתניתין,

מאי גובה את הכל מנה ומאתים הוא דאית לה ואלא (א)מדתני רב חייא בר אמי [א]אשתו ארוסה לא אונן ולא מטמא לה וכן היא לא אוננת ולא מטמאה לו [ב]מתה אינו יורשה [ג]מת הוא גובה כתובתה דלמא דכתב לה וכי תימא (א) דכתב לה מאי למימרא מתה אינו יורשה איצטריכא ליה אלא אביי מגופה דמתני' קא הדר ביה דאי ס"ד במקום שאין כותבין כתובה עסקינן דגט היינו כתובתה אטו גט מנה מאתים כתיב ביה וכי תימא כיון דתקינו רבנן למגבא לה כמאן דכתיב ביה דמי לטעון ולימא פרעתי וכי תימא דאמרינן ליה אי פרעתה איבעי לך למיקרעיה(ב) אמר לן לא שבקתן אמרה בעינא לאנסובי ביה וכי תימא אמרינן ליה איבעי לך למיקרעיה ומכתב אגביה גיטא דנן דקרענוהו לא משום דגיטא פסולה הוא אלא כי היכי דלא תגבי ביה זמנא אחריתי אטו כל דמגבי בבי דינא מגבי:

מתני' (ג)[ד]מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים דייתיקי מתנה ושוברין הרי זה לא יחזיר שאני אומר כתובין היו ונמלך עליהן שלא לתנן: **גמ'** טעמא דנמלך שלא לתנן הא אמר תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה ורמינהו (ד)[ה]המביא גט ואבד הימנו מצאו לאלתר כשר אם לאו פסול אמר רבה לא קשיא [ו]כאן במקום שהשיירות מצויות כאן במקום שאין השיירות מצויות ואפי' במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת דאי לא תימא הכי קשיא דרבה אדרבה (ה)דההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתוב ביה בשוירי מתא דעל רכים נהרא אמר רב הונא

חיישינן

מאי גובה את הכל. מאחר שלא התנה עמה כלום מהו התוספת: **לא אונן.** אין אנינות חל עליו לאיסור אכילת קדשים: **ולא מטמא לה.** אם כהן הוא דכתיב (ויקרא כא) כי אם לשארו והיינו אשתו והאי לאו שארו היא דלא באו עדיין לידי קירוב בשר: **ולא מטמאה לו.** לאו משום כהונה קאמר דאין כהנות מוזהרות על הטומאה דכתיב (שם) בני אהרן אלא אינה זקוקה (ב) לטמא לו לא כהנת ולא ישראלית שמצוה להתעסק בשבעה מתי מצוה האמורים בפרשה דכתיב(ו) לה יטמא ותניא לה יטמא מצוה ואם לא רצה מטמאין אותו על כרחו ומעשה ביוסף הכהן כו' בתורת כהנים(ז): **מתה אינו יורשה.** דירושת הבעל נפקא לן משארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה וגו'(ח) בב"ב (דף קיא:) והא לאו שארו הוא: **אלא אביי.** דאמר לעיל(ט) לאו מילתא היא דאמרי: **מגופא דמתני'.** דהוציאה גט משום דהיא גופא קשיא ליה הדר ביה: **דאי ס"ד.** דטעמא לאו משום דאין טוענין אחר מעשה ב"ד הוא אלא משום דגט היינו כתובה: **אטו גט מנה מאתים כתיב ביה.** דנימא הוא מוכיח על החוב: **כמו דכתיב ביה דמי.** דהא פסיקא לן מילתא דכתובה מנה מאתים: **אטו כל דמגבי בבי דינא מגבי לה.** וכי כל הפורע חוב בא לב"ד. במקום שפרע לה לא היו ב"ד שיכתבו לו כן: **הא אמר תנו.** עכשיו: **נותנין.** ואפילו נמצא לזמן מרובה משנפל ולא חיישינן שמא גט אחר הוא ששמותיהן שוין ומאדם אחר נפל: **מצאו לאלתר.** התם (גיטין כז:) מפרש כדי שתעבור שיירא ותשרה ובתוך כך ליכא למימר משיירא שעברה שם נפל שהרי לא שהה שיעור שתחנה: **ואפילו במקום כו'.** לאו רבה קא מסיק אלא גמרא הוא דקאמר לן דכי אמר רבה במקום שהשיירות מצויות לא אמר אלא כשהוחזקו בעיר אחת שנכתב בה הגט שנים ששמותיהן שוין ושמות נשותיהן שוות: **דאי לא תימא הכי.** דרבה תרתי בעי קשיא דרבה אדרבה: **בי דינא דרב הונא.** במקום שהוא יושב ודן ומתוך שהכל רגילין אצלו לדון הוי ליה (ג) מקום שהשיירות מצויות שם:

חיישינן

אטו גט מנה ומאתים כתיב ביה. תימה היכי מוכח דאפילו במקום שכותבין כתובה דגביא אפי' כי לא נקיטא כתובה דלמא הכא במקום שאין כותבין וגביא בשטר גט וכותבין בגט שטרא דנן כו' כדסבר (י)(רבא) [רב] בפ' הכותב (כתובות דף פט:) ואביי נמי לוקמא הכי אי נמי נוקי במקום שאין כותבין כתובה וגביא בעדי הגט אבל גט לא קרעינן משום דבעיא לאנסובי ביה והוי כמו היכא דלא אפשר דכותבין שובר אבל במקום שכותבין כתובה לא יפרע עד שתוציא שטר כתובה מידה או משום שיהא נאמן לומר פרעתי דלא כרבי יוחנן או משום דאין כותבין שובר ועוד כיון דמן אלמנה מן הנשואין במקום שאין כותבין לא בעי לאוכוחי כמו שפי' לעיל (דף יז: ד"ה אלמנה) איך מוכח מגרושה מן הנישואין במקום שאין כותבין כיון דגט לאו היינו כתובה ומשום דבעינא לאנסובי ביה פשיטא דאין נאמן לומר פרעתי כיון דלא ניתקנה כתובה באותו מקום וי"ל דלאביי מתניתין קשיתיה[א] דתנן כתובה ואין עמה גט אלמא במקום שכותבין כתובה עסקינן דאין סברא להעמיד שכן אירע שכתב לה בעבור אהבתה לכך פריך כיון שיש לה כתובה ואין מוציאה רק גט לימא פרעתי אלא ודאי לא אמר כלום וכותבין שובר[ב]:

הא אמר תנו נותנין. וא"ת מנלן[ג] דלמא אפילו אמר תנו אין נותנין והא דקתני נמלך ה"ק ונמלך שלא ליתנן ומחמת כן לא חשש לשמור ונאבד ועכשיו רוצה לחזור ולגרשה דסבר שזהו הגט שאבד ממנו ואמר תנו ואפילו הכי אין נותנין דשמא אין זה גיטו אלא נפל מאחר ששמו כשמו אבל לא נמלך לכתחילה מלגרשה וגרשה מחזירין לה הגט לראיה אפי' אינו שלה[ד] וי"ל דדייק מדלא קתני כתובים היו ולא נתנן ומדקתני ונמלך משמע שחושש שמא אינו רוצה עתה לגרשה אבל אם אמר תנו לה נותנים ואין לחוש שמא מאחר נפל וא"ת ומנלן ואפי' לזמן מרובה דלמא לאלתר דוקא כדפריך ר' זירא לקמן ור' זירא גופיה מנלן דיחזיר לאשה אפילו לזמן מרובה וממה פשוט לו דברייתא קאמר לזמן מרובה יותר ממתני' וי"ל דמברייתא משמע דבזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אפי' לזמן מרובה דאי לאלתר דוקא פשיטא אבל במתני' מאי למימר לאלתר דוקא דאם אמר תנו נותנין אינו מפורש במתני' והיא גופה אתא לאשמועינן דלא יחזיר דחיישינן לשמא נמלך אבל רבה דייק מדקתני ונמלך ולא קתני כתובין היו ולא נתן א"כ אתא לאשמועינן אם אמר תנו נותנין והיינו אפי' לזמן מרובה דאי לאלתר פשיטא[ה] וא"ת והלא אפילו אי הוי לאלתר הוי חידוש דלא חיישינן דלמא כתב בניסן ולא נתן עד תשרי כדפריך לקמן (דף יט.) וכן לקמן (עמוד ב) דפריך על רבי ירמיה דמוקי כגון דקאמרי עדים כו' מאי למימרא לימא דקא משמע לן דלא חיישינן דלמא כתב בניסן כו' וי"ל דס"ל כמאן דאמר אין לבעל פירות משעת חתימה ואז ליכא חידוש דכתב בניסן ולא נתן עד תשרי דאפילו הכי שפיר טרפה ועוד י"ל דרבי זירא דייק אפי' לזמן מרובה מדקתני בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה משמע שמודה שממנה נפל וכבר גירשה בו ואי לאלתר דוקא א"כ צ"ל שראינו הגט בידה דאי לא ראינו א"כ במה אנו יודעין שהוא לאלתר ואחרי שראינו הגט בידה הרי כבר מגורשת פשיטא דיחזיר ומאי קא משמע לן והלא אפילו לא גיטה הוא זה ניתן לה לראייה ואין הבעל מודה נמי אמאי לא יחזיר אלא ודאי מיירי שלא ראינו הגט בידה וקמשמע לן דאע"פ דחיישינן שמא מבעל נפל ועדיין לא גירשה תתגרש עתה בהחזרת הגט ולא חיישינן שמא מאחר נפל א"כ הוי אפי' לזמן מרובה כיון דלא ידעינן ממי נפל מן האשה או מן הבעל ורבה דייק דמתני' נמי אפי' לזמן מרובה דומיא דשטרי חליצה ומיאונין דיחזיר אפי' לזמן מרובה דלאלתר היינו שראינו בידה פשיטא כיון דחלצה נחזיר לה לראיה אפילו אינו שלה אלא מיירי שלא ראינו בידה ואף לא ידעינן שחלצה[ו] והיינו לזמן מרובה ודומיא דהכי משמע ליה דמיירי ברישא ורבי זירא לא מוקי לה דומיא דסיפא: **לאלתר** כשר. אפילו אביי דחייש לתרי יצחק אפילו היכא דלא הוחזק (יבמות דף קטו:) בגט שמצאו לאלתר לא חייש דהתם הוי כמו לזמן מרובה דלא שייך התם לאלתר: **והוא** שהוחזקו. תימה אמאי לא מוקי אידי ואידי שהשיירות מצויות[ז] ומתני' בלא הוחזקו דהשתא הוי[ח] דומיא דסיפא דכל מעשה ב"ד דמיירי בהכי[ט] וי"ל דעובדא דבסמוך דהוי בבי דינא דרב הונא הוי ברישא ואשמועינן דבלא הוחזקו יחזיר אפי' שיירות מצויות והכא אשמועינן דאם הוחזקו נמי יחזיר אם אין שיירות מצויות וא"ת[י] ומאי טעמא יחזיר לאשה כיון שיש שני יוסף בן שמעון בעיר וי"ל[יא] כיון שאנו יודעים שזה אבד גט כאן אין לחוש שגם האחר איבד כיון שאין שיירות מצויות[יב] ושמעתין אתיא כר"א דלרבי מאיר[יג] כיון שהוחזקו שני יוסף בן שמעון אין הגט כשר עד שיהא מוכיח מתוכו שהוא של זה כדמוכח פרק כל הגט (גיטין דף כד:) דתנן כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה ודייק הא גדולה מצי לגרש מני ר"א היא ובעדי מסירה משמע דלר"מ אפילו גדולה לא מצי מגרש[יד] וההוא דהמגרש (שם דף פו:) דשני גיטין שוין שנתערבו[טו] ומוקי כר"מ מיירי במשולשים[טז] דמוכיח מתוכו: [וע"ע תוס' גיטין כד: ד"ה בעדי]:

חיישינן

גליון תימה דלמא קמ"ל דלא חיישינן דשמא זה הגט זמנו קודם לגט זה שנתגרשה בו ותטרף בגט זה שניתן לראייה פירות שלה כדין אפי' למ"ד אין לבעל פירות משעת חתימה וי"ל דכיון שהבעל מודה וסובר שהוא שלו א"כ בודאי זמנו שוה לאותו שנאבד. ע"כ גליון:

עין משפט
נר מצוה

קנה א מיי' פ"ב מהל' אבל הלכה ג סמג לאוין רלה טור ש"ע י"ד סי' שעג סעיף ד וסי' שעד סעיף ד וטוש"ע אה"ע סי' נה סעיף ה:

קנו ב מיי' פכ"ב מהל' אישות הל' ג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע שם וסי' נז:

קנז ג מיי' פ"י שם הל' יא ועיין שם סמג שם טוש"ע אה"ע סי' נה סעיף ו:

ד [טוש"ע ח"מ סי' סה סעי' יד]:

קנח ה ו מיי' פ"ג מהלכות גירושין הל' ט ועיין בכ"מ סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קלב סעיף ד:

◆

רבינו חננאל

ואסיקנא, ואם איתא דפרעה איבעי ליה למיקרעיה לגיטה ולמכתב על גביה, גיטה דנן דקרעינוהי לאו משום דפסול הוא אלא משום דלא תיהדר ותיגביה ביה זימנא אחריתי. ואי טעין לא הוינא ידע האי דינא, ואף לא גירשתיה(א) שיודיעני, לא אמ' כלום. אלא הוציאה גט גובה כתובתה. סוגיא דשמעתא, אלמנה מן האירוסין, אם כת' לה, אית לה מנה מאתים, אבל תוספת לית לה אע"ג דכתב לה. מתני'. מצא גיטי נשים ושחרורי עבדים וכו', עד שאני אמ' כתובין היו ונמלך עליהם [ש]לא ליתנם. מדמותבינן מינה לאביי דאמ' עידיו בחיתומיו זכין לו, ופריק הני מילי היכא דמטא שטרא בידיה דמקבל, ש"מ דהא מתני' הילכת' היא, וכל שטרא מתנה דלא מטא לידיה דמקבל לא זכה ביה, וצריך לברורי דמטא לידיה אי לא נפיק מתותי ידיה. ודייקינן מינה, הא אמ' תנו נותנין ואפי' לזמן מרובה. ורמינן עלה, הא דתנן המביא גט ממדינת הים ואבד לו מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול. ופריק רבא הכי, מתני' אפי' במקום שהשיירות מצויות, והוא שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחד. הילכך אם הבעל מודה ואמ' תנהו לאשה, כלומ', דלא הוחזק באותה העיר אדם אחר ששמו כשם זה שגט זה כתו' כשמו. נותנין זה הגט לזו האשה ואפי' לזמן [מרובה]. ואוקים להא דתנן המביא גט מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול, במקום שהשיירות מצויות, והוא שהוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת.

א) נ"ל בבית דין.

◆

מוסף תוספות

א. דמשמע ליה לאביי דאיירי מתניתין בדכתב לה כתובה דומיא דסיפא. תוס' הרא"ש לעיל יז:

ב. ואין להקשות דלמה האריך שאמר אטו גט מנה ומאתים כתוב וכי תימא וכו' לימא רק לא ס"ד דאיירי במקום שאין כותבין כתובה מדקתני סיפא כתובה ואין עמה גט וכו'. שטמ"ק בשם גליון [ועי' מהרש"א, מהר"ם, מהר"ש סיף, ופנ"י]. ג. למידק הא אמר תנו נותנין. תוס' גיטין כז. ד. כיון דכבר נתגרשה בגט כשר. ריטב"א. ה. ור' זירא סבר דהא דקתני ונמלך אורחא דמילתא נקט דלפי שנמלך לא נתנו ולא לדקדק הא אמר תנו נותנין. תוס' גיטין שם [ועי' ריטב"א ומהרש"א]. ו. וכיון דבאינו ידוע מיירי ע"י מה שנמצא לאלתר לא ידעינן כלל שהוא שלה כיון דאינו ידוע שנכתב לה שטר חליצה מעולם ואין נפקותא במה שנמצא לאלתר. תוס' גיטין שם. ז. כאן שהוחזקו. תוס' הרא"ש. ח. ניחא טפי דמיתוקמא מתני' דמצא גיטי נשים בשיירות מצויות. תוס' הרא"ש. ט. כדמוכח בעובדא דרב הונא. תוס' הרא"ש. י. היכא דהוחזקו אע"פ שאין השיירות מצויות. תוס' הרא"ש. יא. דידעינן דבההוא דוכתא נפל גט מיוסף בן שמעון זה. תוס' הרא"ש. יב. וצ"ל דמיירי בעדי מסירה. תוס' הרא"ש. יג. דאמר עדי חתימה כרתי. תוס' הרא"ש. יד. [ד]בעינן שיהא מוכח מתוך החתימה שנכתב לשם זה האיש ואשה זו ולא מהני עידי מסירה. תוס' גיטין כד: טו. נותן שניהם לזו ושניהם לזו. שם. טז. כשכתבו דורות או סימן או כהן. שם.

מסורת הש"ס

א) יבמות כט: ע"ש מג: כתובות נג. פט: ע"ש סנהדרין כח: ע"ש, ב) בכת"י נוסף, לגיטא, ג) גיטין כז. [לעיל יג.], ד) גיטין שם, ה) [לקמן כ. גיטין כז.], ו) [ויקרא כא], ז) [אמור פרשה א וכן בזבחים ק.], ח) [במדבר כז], ט) [דף יז:], י) רש"ל,

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכי תימא אי דכתב: (ב) רש"י ד"ה ולא מטמאה לו וכו' אלא אינה זקוקה. נ"ב ועיין מה שפרש"י בסנהדרין דף כח ע"ב וביבמות דף כט ע"ב ובתוס' שם: (ג) ד"ה בי דינא וכו' הוי ליה כמקום:

◆

מוסף רש"י

לא אונן. אם מתה אינו נאסר בקדשים מחמת אנינות (סנהדרין כח:). **ולא מיטמא לה.** אם כהן הוא, דשארו כתיב (כתובות פט:) דלאו שארו היא (שם נג.). **וכן היא לא אוננת.** אינה נאסרת באנינות מיתתו בקדשים (סנהדרין כח:). **ולא מיטמאה לו.** אינה חייבת ליטמא לו ואע"פ שמצוה להתעסק בששה (נ"ל בשבעה) מתי מצוה האמורים בפרשת כהנים, דכתיב לה יטמא מצוה, זו אינה מהם, דלאו שארו היא, אבל אם רוצה היא ליטמא אינה מוזהרת מליטמא אפילו כהנת, דבני אהרן כתיב ולא בנות אהרן (כתובות נג. וכעי"ז שם פט:) אלא איידי דנקט לא אוננת, דאיצטריך ליה, נקט ולא מיטמאה, דבעי למיתני תרתי בדידה ובדידיה, כך שמעתי, ולי נראה ולא מיטמאה כגון ברגל, שישראלים מוזהרים על הטומאה מובנבלתם לא תגעו (יבמות כט:). **מתה אינו יורשה.** נדונית בית אביה, דלא תקון ירושת הבעל עד שתכנס לחופה או שתמסר לשלוחים (כתובות נג:) דגבי ירושת הבעל שארו כתיב, לשארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה, מכאן שהבעל יורש את אשתו (שם פט:). **מת הוא.** בחייה, **גובה כתובתה.** מנה מאתים ותוספת אם כתב לה (כתובות נג.) ובדכתב לה מן האירוסין מיתוקמא (יבמות כט: וסנהדרין כח:). **מתה אינו יורשה איצטריכא ליה.** משום מתה אינו יורשה איצטריך ליה למתני מת הוא גובה כתובתה, לאשמעינן דבדכתב לה כתובה עסקינן, ואע"ג דאיקרבו לאחתוני כולי האי אינו יורשה (כתובות פט:). **דייתיקי.** צוואת שכיב מרע, דא תהא למיקם ולהיות (גיטין כז.) ולשון דייתיקי דא תיקו זאת תיקום, דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמי (לעיל יג.). **מתנה.** מתנת בריא, **ושוברין.** פרעון שטר (שם). **לא יחזיר.** לא לבעל ולא לאשה וכן שחרור וכן כולם (גיטין כז.). **הא אמר תנו נותנין.** מדתלי טעמא בשאני אומר, שמעינן מינה דאם אמר הבעל תנו לה שאני כתבתיו לה נותנין, ולא חיישינן לשמא אינו זה (שם). **לאלתר כשר אם לאו פסול.** שמא מאחר נפל ואין זה שלו (שם). **במקום שהשיירות מצויות כו'.** לאו רבה קאמר לה אלא הש"ס הוא דמסדר ואמר דהא דאוקי רבה במקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו שני אנשים בשם זה באותה העיר, אבל אם לא הוחזקו מספיקא לא אמרינן דילמא איתנהו ולא ידעינן, או דילמא יש עיר אחרת ששמה כשמו ושם אשתו כזה שתופעו (שם). **דאי לא תימא הכי.** דלא פסיל רבה אלא במצויות והוחזקו (שם). **דאשתכח בי דינא דרב הונא.** מקוייס בהנפק והשליח המביאו אומר ממנו נפל (לקמן כ.).

חיישינן לשני שוירי א) וא"ל [ב] ב) רב חסדא לרבה פוק עיין בה דלאורתא בעי מינך רב הונא נפק דק ואשכח [ג] ג) כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר והא בי דינא דרב הונא דכי מקום שהשיירות מצויות דמי וקא פשיט רבה דיחזיר אלמא אי הוחזקו שני יוסף בן שמעון אין אי לא לא עבד רבה עובדא ד) (בההוא גיטא דאשתכח) בי כיתנא דפומבדיתא כשמעתיה איכא דאמרי היכא דמזבני כיתנא והוא שלא הוחזקו אע"ג דשכיחין שיירתא ואיכא דאמרי היכא דתרו כיתנא ואע"ג דהוחזקו דלא שכיחא שיירות רבי זירא רמי מתניתין אברייתא ומשני תנן המביא גט ואבד הימנו מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול ורמינהי ה) [א]מצא גט אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה קתני מיהת בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה ואפילו לזמן מרובה ומשני כאן במקום שהשיירות מצויות וכאן במקום שאין השיירות מצויות איכא דאמרי והוא שהוחזקו דלא נהדר והיינו דרבה איכא דאמרי [ב]אע"ג דלא הוחזקו לא נהדר ופליגא דרבה בשלמא רבה לא אמר כר' זירא מתניתין אלימא ליה לאקשויי אלא רבי זירא מ"ט לא אמר כרבה אמר לך מי קא תני הא אמר תנו נותנין ואפי' לזמן מרובה דלמא הא אמר תנו נותנין ולעולם כדקיימא לן לאלתר למ"ד לר' זירא במקום שהשיירות מצויות ואע"ג שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון ופליגא דרבה במאי קא מיפלגי רבה סבר דקתני כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר דאשתכח בב"ד עסקינן וב"ד כמקום שהשיירות מצויות והוא שהוחזקו לא יחזיר לא הוחזקו יחזיר ורבי זירא אמר לך מי קתני כל מעשה ב"ד שנמצאו בב"ד כל מעשה ב"ד יחזיר קתני ולעולם דאשתכח אבראי ר' ירמיה אמר [ג]כגון דקא אמרי עדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון אי הכי מאי למימרא מהו דתימא ליחוש דלמא אתרמי שמא כשמא ועדים כעדים קא משמע לן רב אשי אמר ו)[ד]כגון דקא אמר נקב יש בו בצד אות פלונית ודוקא בצד אות פלונית אבל נקב בעלמא לא רב אשי מספקא ליה ז)סימנים אי דאורייתא אי דרבנן רבה בר בר חנה

אירכס

חיישינן לשני שוירי. אע"פ שבא אחד לפנינו ואמר ממני נפל ופלוני היה משלחו לאשתו ויודעין אנו שאין שם בשוירי שני אנשים ששמותיהן שוין חיישינן שמא שוירי אחרת יש ויש בה יוסף בן שמעון אחר: **ואמר ליה רב חסדא לרבה** גרסינן: **כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר.** כל מילתא דאתא לב"ד לקיים דליכא למיחש לנמלך עליהן שלא ליתנן הרי זה יחזיר וזה מקוים בב"ד היה ולכך הוצא שם: **כשמעתיה.** דבעינן תרתי והכא חדא הוא דהואי ואכשריה: **היכא דמזבני כיתנא.** דשיירות מצויות שם לבא ולקנות ואהדריה משום דלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר שנכתב בה ולא חיישינן לומר יש עיר אחרת ששמה כזו: **ואיכא דאמרי היכא דתרו כיתנא.** במי המשרה שם נמצא הגט. ומאי כשמעתיה שהוחזקו שני יוסף בן שמעון באותה עיר שנכתב בה ואכשריה דבמקום שנמצא בו לא היו שיירות מצויות: **בשלמא רבה.** דאמר שינויא ארומיא דמתניתין דגיטין אמתני' דנזיקין: **לא אמר כר' זירא.** דרמא מתני' אברייתא: **דמתניתין אלימא ליה לאקשויי.** משום דהיא עיקר ויש תימה כשסותרות זו את זו וצריך לחזור שיתיישבו דאילו ברייתא יש לומר אינה עיקר רבי לא שנאה רבי חייא מניין לו: **ולעולם כדקיימא לן כשנמצא לאלתר.** ואם לאו פסול שמא אינו של זה. אבל ברייתא ליכא לשנויי הכי דכיון דתנא בהדיא יחזיר לאשה הוה ליה לפלוגי בין לאלתר בין לזמן מרובה דלא דמיא למתניתין דהתם לא יחזיר תנא ומדוקיא הוה דייק יחזיר היכא דאמר תנו וכיון דלא תנא יחזיר לא הוה ליה לפלוגי: **דאשתכח אבראי.** שאין השיירות מצויות: **ר' ירמיה אמר.** הא דקתני יחזיר כגון דאמרי עדים החתומין בו מעולם לא חתמנו כו': **ודוקא בצד אות פלונית.** דהוה ליה סימן מובהק. ואפילו אם תימצי לומר גבי חזרת אבידה בסימנין דאיבעיא לן לקמן (דף כז.) דאורייתא או דרבנן אפילו פשטת סימנין דרבנן יש לסמוך על סימן מובהק כזה למשרי אשת איש דאורייתא: **מספקא ליה לרב אשי סימנין.** שמחזירין בהן אבידה אי דאורייתא היא ואפילו באיסור דאורייתא סמכינן אסימן כל דהו: **אי דרבנן.** ודוקא באבידה שהפקר ב"ד הפקר אבל במידי דאיסורא לא סמכינן. ואי קשיא נימא הכי קסבר סימנין דרבנן ונפשוט בעיין דלקמן לאו פירכא היא דמנלן דפשיטא ליה אי נמי מספקא ליה אית עליה למיסר ח) מספיקא:

אירכס

חיישינן לשני שוירי. וא"ת א"כ לרב הונא היאך יגרש כל אדם את אשתו לר"מ [א] דאינו מוכיח מתוכו כיון דחיישינן לשני שוירי וי"ל כיון דלא הוחזקו הוי שפיר מוכיח מתוכו ומ"מ כשנפל חיישינן: **נפק** דק ואשכח כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. פרש"י דההוא גיטא הוה כתיב ביה הנפק ופשיט שפיר ממתני' דמעשה ב"ד יחזיר אך מה שפירש [ב] כשנפל מן השליח קשה דא"כ מה מועיל ההנפק [ג] כיון שלא בא ליד האשה עדיין דאם יש לחוש לנמלך בלא הנפק [ד] הכי נמי יש לחוש להנפק ותו דבעל לא מקיים גיטא [ה] וי"ל דאי כתיב ביה הנפק איירי שנפל מן האשה ושואלת אותו האשה ואומרת שהוא שלה וקא פשיט דיחזיר ולא חיישינן שמא משקרת ומאשה אחרת נפל אע"ג דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו כמו במעשה ב"ד דיחזיר ואע"ג דאשתכח בב"ד שהשיירות מצויות ולא חיישינן שמא מאחר נפל כיון דלא הוחזקו ואי איירי שהשליח שואלו לגרש את האשה י"ל דלא כתיב בו הנפק ומוכיח נמי שפיר כיון דבמעשה ב"ד יחזיר דלא חיישינן לנמלך דכיון שכתוב בו הנפק ודאי נעשה הלואה דלוה לא מקיים שטרא כדאמרינן לקמן בפרקין (דף כ:) ולא חיישינן נמי שמא מאחר נפל אע"ג דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו בההיא גיטא נמי דאשתכח שהשליח שואל הגט ולא שייך למימר נמלך כיון שהגט ביד השליח דאין יכול לבטל הגט שלא בפני השליח ולא ניחוש כמו כן שמא מאחר נפל אף על גב דהשיירות מצויות כיון דלא הוחזקו וא"ת אביי דאמר פ' האשה שהלכה (יבמות דף קטו: ושם) דחיישינן לתרי יצחק אפי' לא הוחזקו תקשי ליה ממתניתין דכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר וי"ל דמוקי לה דאשתכח חוץ לב"ד שאין השיירות מצויות כר' זירא אבל לגבי תרי יצחק לא שייך לפלוגי בין מצויות לשאין מצויות דלעולם יש להסתפק ביצחק מעיר אחרת כמו מעיר זאת אי נמי מוקי מתני' דאשתכח בב"ד ואפי' הכי לא חיישינן לאחר כיון שזה האיש שואל גט וידעינן שאבד גט ואין אנו מכירין אחר אין לחוש שמאחר נפל ונפל ממנו כמו כן כאן אבל התם אין אנו יודעים איזה יצחק מת אם מעיר זאת או מעיר אחרת ט):

אין הבעל מודה לא יחזיר. אע"ג דנאמנת לומר גרשתני (גיטין דף סד:) הכא אינה נאמנת דמעיזה פניה כיון דהגט מסייעה:

ואפילו לזמן מרובה. תימה כיון שמודה שממנה נפל וכבר גירשה אמאי הוה לן למימר דלא יחזיר כיון דנאמן לומר גרשתיה כדאמר פרק יש נוחלין (ב"ב דף קלד:) אפילו נפל מאחר נחזיר לה לראיה בעלמא וי"ל דנאמן לומר גרשתיה ותהא מגורשת מכאן ולהבא הואיל ובידו לגרשה [ו] אבל הכא שאומר שכבר גרשה מזמן הכתוב בגט כמו שאינו נאמן למפרע כך אינו נאמן להבא ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ותתגרש בו בחזרה [ז] זו ולא חיישינן שמא מאחר נפל ואפילו לזמן מרובה:

מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד כו'. [ח] ואומר הבעל שהוא אותו יוסף וא"ת והלא כשאין העדים אומרים כן אינו נאמן לומר שהוא שלו אלא אנו חוששין שמא מאחר נפל ועתה שעדים אומרים שלא חתמו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון למה יהא נאמן ליחוש שמא לאחר חתמו ולא לזה וי"ל דאף כי אין עדים מה שאינו נאמן אע"ג שאומר מכיר אני שהוא שלי לפי שמספק אומר שהוא שלו לפי שסבור שלא איבד אחר גט רק הוא לכך אומר שהוא שלו אע"פ שאינו מכיר אבל כשעדים אומרים שלא חתמו רק על גט אחד של יוסף בן שמעון במזיד לא ישקר אם חתמו לאחר לומר י) שלא חתמו דאינו חשוד לקלקלה כמו שנאמן לומר גרשתיה ואית ספרים דגרסי אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון זה אתי שפיר טפי [ט] וצריך לומר [י] שלא ראו עדים החתימה דאי ראו החתימה שהיא שלהם [יא] א"כ הוה ליה למימר מהו דתימא דלמא אתרמאי עדים כעדים וחתימה כחתימה [יב]:

אי

עין משפט נר מצוה

קנט א מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' ו ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין עד טוש"ע חו"מ סי' קנג סעיף א וע"ש:

קס ב ג ד מיי' פ"ג מהלכות גירושין הל' ט י יא ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' קלב סעיף ד וע"ש:

רבינו חננאל

עבד רבא עובדא כשמעתתיה. איכא דאמרי היכא דמזבני כיתנא והוא שלא הוחזקו, ואע"ג שהשיירות מצויות שם. איכא דאמרי היכא דתרו כיתנא ואע"ג דהוחזקו, דהא לא שכיחן שיירתא התם. ר' זירא רמי מתני' אברייתא ומשני. תנן, המביא גט ואבד ממנו וכו'. דברים פשוטים הם. מיהו איצטרי[כ]ן לברורי דר' זירא מיסתברא, וכלישנא בתרא דתני, איכא דאמרי שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת לא נהדר ופליגא דרבא. מדחזינן מתני' דפשיט מינה רבה כל מקום שלא הוחזקו שני יוסף בן שמעו' בעיר אחת יחזיר, ועבד עובדא וסמך אהא דתני כל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. ולא סלקא שמעתא כטעמא דרבה. ולא אוקמה ר' ירמיה כגון דאמרי עדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעו' וכו'. ורב אשי דהוא בתרא אוקמא כגון דאמ' עדים נקב יש בו בצד אות פלו', שהוא סימן מובהק, אבל נקב בעלמ' לא. מכלל דשינויא דרבא לא שינויא דסמכא הוא. ואע"ג דעבד עובדא כשמעתיה, איהו הוא דעבד, ואחריני לא עבדו כוותיה. וכי האי גוונא לחומרא עבדינן.

מוסף תוספות

א. דאמר עדי חתימה כרתי ליפסלו כולהו גיטי דעלמא. תוס' הרא"ש. ב. בקונטרס [לקמן כ. ד"ה דאשתכח]. תוס' גיטין כז. ג. לחשוב כמעשה ב"ד דלא ניחוש לנמלך. תוס' הרא"ש. ד. כשנפל מיד השליח. תוס' גיטין כז. ה. כדאמרי' בסוף פרקין [כ:] דלוה לא מקיים שטרא. תוס' הרא"ש. ו. ולא תטרוף פירות אלא מכאן ואילך אבל למפרע לא כשאומר גירשתיה מזמן הכתוב בגט כדאמרינן ביש נוחלין [שם]. תוס' גיטין שם. ז. אפילו לא נתגרשה עדיין. שם. ח. אין לפרש שזהו יוסף בן שמעון שחתמנו על גט שלו ולא חתמנו עוד על אחר דאין הלשון משמע כן אלא משמע מתוך הלשון שיודעים שלא חתמו אלא על אחד אבל אין מכירין מי הוא אותו יוסף. תוס' הרא"ש. ט. דקאמרי עדים החתומים בו מעולם לא חתמנו אלא על גט א' של שם זה ואותו חתמנו לאיש זה התובעו. תוס' גיטין שם. י. לפי"ז. תוס' גיטין כז: [ועי' שטמ"ק בשם גליון, ומהר"ס שיף]. יא. ולזה חתמו. תוס' גיטין כז: יב. ואילו תלמודא לא קאמר אלא לעדים כעדים. ריטב"א.

מסורת הש"ס

א) עי' רש"ש בע"א, ב) [לקמן כ: גיטין כז. ב"ב קעב.], ג) [לעיל טז: לקמן כ.], ד) רש"ל מ"ז ועיין רש"ש, ה) גיטין כז. ובתוספתא דפירקין ה"ה, ו) [גיטין כז:], ז) [לקמן כז. חולין עט:], ח) עי' גליון הש"ס במס' גיטין דף כז:, ט) [ועי' תוס' יבמות קטו: ד"ה ילחק], י) צ"ל שלו. רש"ל.

מוסף רש"י

חיישינן לשני שוירי. אע"פ שבעיר הידוע לנו אין בה שני יוסף בן שמעון, שמא יש שוירי אחרת שיש שם יוסף בן שמעון ושם נכתב ומשלוח אחר נפל (לקמן כ:). והא בי דינא דרב הונא. היו צריכין לו לדין ולהוראה ובאים שם וקפסיק רבה יחזיר, מ"מ משום דלא הוחזקו שני יוסף הוא דלשני שוירי לא חיישינן (גיטין כז.). כשמעתיה. דאמר תרתי בעינן והכא לא הוי אלא חדא והחזירו לתובע (שם). היכא דמזבני כיתנא. בשוק שיירות מצויות והחזירו לפי שלא הוחזקו (שם). היכא דתרו כיתנא. בנהר מי המשרה שאין שם פשתן ואין שיירות מצויות והחזירו ואע"פ שהוחזקו שנים באותה העיר לאותו השם (שם). מצאו לאלתר כשר ואם לאו פסול. שמא מאחר נפל ואין זה שלו (שם). בזמן שהבעל מודה. שאמר ליתנו לה (שם). לא לזה ולא לזה. לבעל לא יחזיר שמא כבר נתנו לה ונמצאה נפל ובשביל לידו יחזור אחר עדי מסירה ויעידו שגירשה ותטול כתובתה לאמר פרעתיך שהוצאת הגט בב"ד ותנן הוציאה גט ואין עמו כתובה גובה כתובתה, וחיישינן לפרוע ונתנו לי את הגט כדי שלא תחזור ותגבה, ולאשה לא יחזיר שמא תינשא בו (שם). איכא דאמרי. הא דשני ר' זירא במקום שהשיירות מצויות פסול, והוא שהוחזקו. דבעינן תרתי כרבה (שם כז:). בשלמא רבה. דשני לעיל שינויא דידיה לאתרי מתני', הלא דגיטין ודהא דמתניתין אלימא ליה לאקשויי. דקא ס"ד דלאותו רמינהו אהדדי ומתני' עיקר מברייתא. אלא ר' זירא. דרמי מתניתין אברייתא, מ"ט לא אמר שינויא דידיה לאתרי מתני' כרבה (שם). אמר לך. ר' זירא מתניתין לא קשיין אהדדי (שם). דלמא הא אמר תנו והא אמר תנו נותנין. כלומר ודאי על כרחך דהאי אמר תנו נותנין דייקינן מינה, מדתלה טעמא בנמלך עליהן, הא לזמן מרובה יחזיר, דלעולם מוקי לה בכהאי דגיטין מצאו לאלתר כשר, אבל ברייתא ודאי קשיא, דקתני יחזיר לאשה ואי לאלתר והבעל מודה פשיטא למאי ניחוש לה, אי לאו דאשמועינן אפילו לזמן מרובה לא איצטריך למתנייה, דבשלמא מתני' לא תנא בה בהדיא הא אמר תנו נותנין ואצטריך למתנייה משום היא גופא לאשמועינן דלא יחזיר שאני אומר כו' (שם). ר' ירמיה אמר. לא מתניתין קשיא ולא ברייתא קשיא, דכל הני דאמרינן יחזיר לזמן מרובה, כגון דקאמרי עדים. החתומים בו, מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון. ואותו חתמנו לאיש זה התובעו (שם). כגון דקא אמר. האי שליח שאבדו נקב כו' (שם). ודוקא. נקט רב אשי בצד אות פלונית. דהוי סימן מובהק דאין עדות ברורה מזו (שם). מספקא ליה סימנים אי דאורייתא אי דרבנן. הא דאמרינן באלו מציאות (כז.) שמחזירין אבדה בסימנין ואיבעיא לן התם דאורייתא או דרבנן, לרב אשי נמי מספקא ליה, הלכך באיסור אשת איש לא סמכינן אסמנין בעלמא, דלמא סימנין דרבנן ובממונא הוא דמצו רבנן להפקיע, דהפקר ב"ד הפקר, וטעמא דתקנתא התם מפרש, אבל למישרי איסורא לא מצו רבנן לעקור דבר מן התורה, והאי דלא אמר קסבר סימנין דרבנן, משום דהתם מיבעיא לן ומהכא לא מצינן למיפשט דאי נמי מספקא ליה קאסר מספיקא (שם).

אירכס ליה גיטא בי מדרשא אמר אי סימנא אית לי בגויה אי טביעות עינא אית לי בגויה אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אי משום סימנא אהדרוה ניהלי וקא סברי סימנין דאורייתא אי משום טביעות עינא אהדרוה ניהלי ודוקא צורבא מדרבנן אבל איניש דעלמא לא גופא מצא גט אשה בשוק בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה אין הבעל מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהבעל מודה מיהא יחזיר לאשה וליחוש שמא כתב ליתן בניסן ולא נתן לה עד תשרי ואזל בעל זבין פירי מניסן ועד תשרי ומפקא לגיטא דכתב בניסן ואתיא למטרף לקוחות שלא כדין הניחא למ"ד א) כיון שנתן עיניו לגרשה שוב אין לבעל פירות שפיר אלא למ"ד יש לבעל פירות עד שעת נתינה מאי איכא למימר כי אתיא למטרף אמרינן לה אייתי ראיה אימת מטא גיטא לידך ומאי שנא משטרי חוב דתנן ב) מצא שטרי חוב אם יש בהן אחריות נכסים לא יחזיר ואוקימנא כשחייב מודה ומשום שמא כתב ללוות בניסן ולא לוה עד תשרי וקא טריף לקוחות שלא כדין התם נמי ליהדר וכי אתי למטרף נימא ליה אייתי ראיה אימת מטא שטר חוב לידך אמרי הכא גבי גט אשה אתי לוקח ותבעה אמר האי דהדרוה ניהלה רבנן לגיטא משום דלא תעגין ותיתיב השתא דקא אתיא למטרף תיזל ותיתי ראיה אימת מטא גיטא לידה הכא גבי שטר חוב לא אתי לוקח ותבע (א) מדאהדרוה ניהליה רבנן לשטר חוב פשיטא למאי הלכתא אהדרוה ניהליה למטרף הוא שמע מינה קמו רבנן במילתא ומקמי דידי מטא שטרא לידיה: שחרורי עבדים וכו': ת"ר א מצא שטר שחרור בשוק בזמן שהרב מודה יחזיר לעבד אין הרב מודה לא יחזיר לא לזה ולא לזה בזמן שהרב מודה מיהא יחזיר לעבד ואמאי ניחוש שמא כתב ליתן לו בניסן ולא נתן לו עד תשרי ואזל עבדא וקנה נכסין מניסן ועד תשרי ואזיל הרב וזבנינהו ומפיק ליה לשחרור דכתב בניסן וקא טריף לקוחות שלא כדין ג) הניחא למ"ד זכות הוא לעבד שיוצא מתחת רבו לחירות וכאביי דאמר ד) עדיו בחתומיו זכין ליה שפיר אלא למ"ד חוב הוא לעבד שיוצא מתחת יד רבו לחירות מאי איכא למימר דכי אתי למטרף אמרינן ליה ב אייתי ראיה אימת מטא שחרור לידך: ג דייתיקי מתנה וכו': ה) ת"ר איזו היא דייתיקי דא תהא למיקם ולהיות שאם מת נכסיו לפלוני מתנה כל שכתוב בו מהיום ולאחר מיתה אלמא ו) אי כתיבא מהיום ולאחר מיתה הוא דקני ואי לא לא קני אמר אביי הכי קאמר ד איזו היא מתנת בריא שהיא כמתנת שכיב מרע דלא קני אלא לאחר מיתה כל שכתוב בה מהיום ולאחר מיתה טעמא דלא אמר תנו הא אמר תנו נותנין ורמינהו מצא דייתקאות אפותיקאות ומתנות אע"פ ששניהם מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה אמר רבי אבא בר ממל לא קשיא

הא

אירכס ליה גיטא. שהיה שליח להביא ואירכס ליה ואשכחוהו: **אמר אי סימנא.** חשיבא לכו אית לי בגויה סימנא ז): **ואי טביעות עין.** חשיבא לכו אית לי בגויה טביעות עינא. מכירו אני בכתב ידי הסופר והעדים מדת ארכו ורחבו כאדם המכיר את חבירו בטביעת עין שטבע בו ואין בו סימן: **וקסברי.** רבנן: **סימנין דאורייתא.** שלא אמרתי סימן מובהק והחזירוהו לי: **ודוקא לצורבא מדרבנן.** דמוחזק לן ביה דלא משני בדיבוריה: **ולא נתן עד תשרי.** וכל זמן שלא נתן היה לו לאכול ולמכור פירי נכסי מלוג שלה שתקנו חכמים לבעל לאכול פירות של נכסי מלוג אשתו שנפלו לה לירושה ח): **וזבין פירי.** כמשפטו: **שפיר.** יש לה לטרוף כל מה שמכר משעת כתיבה. והא פלוגתא במס' גיטין בפ' שני (דף יז:): **אימת מטא גיטא לידך.** מיד בעליך: **אימת מטא שטרא לידך.** מיד הלוה מתחלה: **אתי לוקח ותבע.** אי אתיא למיטרף מסיק אדעתיה לתבוע אייתי ראיה אימת מטא גיטא לידך בזמנא קמא: **מקמי דידי.** מקודם שמכר לי הלוה נכסיו מטא שטר מיד לוה למלוה בראשונה: **הניחא למ"ד כו'.** פלוגתא בפ"ק דגיטין (דף יב:): **זכות הוא לעבד.** טובה היא אצלו שמתירו בקהל. וכיון דזכות הוא איכא לתרוצי דמשעה שנכתב זוכה בשחרור דלכי מטא (ב) שטר גט לידיה נעשה בן חורין למפרע משעת חתימה: **חוב הוא לעבד.** חובתו הוא שיוצא מתחת רבו כלומר הפסד הוא לו שאם עבד (ג) כהן הוא פוסלו מן התרומה ואם של ישראל אוסרו בשפחה כנענית דזילא ליה ושכיחא ליה ופריצא ליה ט): **מאי איכא למימר.** דהשתא ליכא למימר עדיו בחתומיו י) חבין לו דאין חבין לאדם שלא בפניו: **דא תהא למיקם.** שטר זה יהיה לקום ולהיות בכל הכתוב בו דדברי שכיב מרע ככתובין וכמסורין דמו כ): **מתנה.** מתנת בריא איזו היא כל שכתוב בו כו': **מהיום ולאחר מיתה.** גוף הקרקע קנוי לו מן היום ואין לו עוד רשות למוכרה וליתנה ולהורישה והפירות אינו אוכל כל ימי חייו אלא לאחר מיתה: **ואי לא לא קני.** בתמיה. כל שכן דאם יהיב ליה גוף ופירות מעכשיו דקני טפי: סתם מתנת שכיב מרע לא קניא לו אלא לאחר מיתה דמחמת מיתה הוא מלוה: **הא אמר תנו נותנין.** אמתני' פריך דתלי טעמא בשאני אומר נמלך עליהם שלא לתנן: **אפותיקאות.** שעשה לו שדה אפותיקי למלוה על פה שהיתה לו עליו מלוה ל) ישנה: **לא יחזיר.** שמא כתבה לזה ולא מסר לו ולא זכה בקרקע וחזר וכתב לאחר ומסר לו השטר וזכה בו ובא לחזור בו מן השני ורוצה לתת לראשון וחפץ שימסרו לו שטר זה שיוציאנה בבית דין ונמצא זמן שטר של זה קודם לשטרו של שני ויוציאנה מידו בדין:

הא

אי סימנין דאורייתא. בגט נמי מהדרינן ואי סימנין דרבנן מה שמחזירין אבידה בסימן שאינו מובהק מדרבנן משום דהפקר בית דין הפקר אבל מדאורייתא צריך או עדים או סימן מובהק וגט נמי דאיסור הוא לא מהדרינן אלא בסימן מובהק: **אבל איניש דעלמא לא.** מפרש ר"ת דעם הארץ נמי אית ליה טביעות עינא כדאמר בפ' גט פשוט (ב"ב דף קסח.) האי מ) מאן דבעי לקדושי איתתא לידבר עם הארץ בהדיה והאי דלא מהדרינן ליה א משום דלא מהימן: **וליחוש דלמא** כתב ליתן בניסן כו'. ואפילו לאביי דאמר עדיו בחתומיו זכין לו הכא גבי אשה חוב הוא לה ואמתני' דדייקינן הא אמר תנו נותנין וכן אמתני' נ) דהמביא גט ממדינת הים לא פריך ניחוש שמא כתב ליתן בניסן כו' כיון דעתה שבא לגרשה רואין שהזמן מוקדם ויש קול שלא נמסר ביום שנכתב ויזכרו לקוחות לומר אייתי ראיה אימת מטא גיטא לידך אבל הכא שהבעל מודה שממנה נפל וגירשה ביום הכתיבה פריך וניחוש שמא יסברו לקוחות שאמרה אמת ולא יאמרו בשעת טריפה אייתי ראייה אימת מטא גיטא לידך וא"ת ואמאי לא פריך אמתני' (ד) דכותבין גט לאיש אע"פ שאין אשתו עמו ליחוש שמא לא יתן עד שנה וכי תימא כיון דליכא ריעותא דנפילה י"ל יוס שנכתב נמסר ואפי' נמסר נמי אחר זמן יש קול שלא נמסר ביום שנכתב כי רואים בשעת קבלת הגט שהוא מוקדם ויזכרו לקוחות לומר כשתטרף אייתי ראיה דהא לעיל (דף יג:) פריך גבי כותבין שטר ללוה ויש לומר דגבי כותבין שטר ללוה פריך שפיר משום דמאן דיזיף בצנעא יזיף (ב"ב מג.) ויש לחוש שמא לאחר זמן ימסור לו בצנעא ויסברו לקוחות שנמסר לו משעת כתיבה אבל גט דיהבי בפרהסיא דצריך עדי מסירה אפילו לר"מ דאין דבר שבערוה פחות משנים כדפירש ר"ת ורשב"ם בגיטין (ד. ד"ה דק"ל) ועוד דרגילות לגרש בפרהסיא לגלות שהיא פנויה יש קול שנתגרשה אחר זמן כתיבה ולא יטעו הלקוחות ב אבל אכתי קשה אמאי כותבין גט לאיש כו' ניחוש שמא תזנה אחר הכתיבה ויתן לה בצנעא כדי לחפות עליה וי"ל דמיד שנכתב הגט נותן לה דלא מקדים איניש פורענות לנפשיה: **אימת מטא גיטא לידך.** בשאר גיטין לא אמרינן כן דמסתמא ביום שנכתב נמסר ג אבל זה דנפל אתרע:

ברייתא

עין משפט נר מצוה

קסא א ב מיי' פי"ח מהל' גזילה ואבידה הל' ח ועיין במ"מ סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף יג:

קסב ג מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף יד:

קסג ד מיי' פי"ב מהל' זכייה ומתנה הל' יד סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רנז סעיף ו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ותבע אמר מדאהדרוה ניהליה רבנן לשטר חוב: (ב) רש"י ד"ה זכות הוא וכו' דלכי מטא גט שחרור לידיה: (ג) ד"ה חוב וכו' שאם עבד של כהן: (ד) תוס' ד"ה וליחוש וכו' לא פריך אמתניתין דגט פשוט דכותבין:

רבינו חננאל

הא דאירכס ליה גיטא בבי מידרשא לרבה בר חנה ואהדרוה ליה, ולא ידע אי בסימנא דאית ליה בגויה אי בטביעות עיינא, מסייעא להא דאמרנא. גופה. מצא גט אשה, בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה וכו'. פשוטה היא. וסוגיא דשמעתתא, כל כי האי גוונא מצריכינן ליה לברורי בעדים אימת מטא גט זה לידה. וכן כל שטר הנמצא חיישינן דילמ' אתי למיטרף לקוחות שלא כדין. וכן גט שיחרור דינו נמי הכי. פי' דיאתיקי, צואת שכיב מרע בלשון יוון נקראת דייתיקי. דייתיקי מתנה ושוברים לא יחזיר, שאני אומ' כתובין היו ונמלך עליהן שלא ליתנם. הא אמ' תנו נותנים, ורמיניהי, דיתיקאות אפותיקאות ומתנות, אע"פ ששניהן מודין לא יחזיר לא לזה ולא לזה. ופרקי',

מוסף תוספות

א. לעם הארץ בטביעות עינא אע"ג דעדיף מסימנין [כדאיתא בחולין צו.]. תוס' הרא"ש גיטין כז:

ב. ויאמרו לה אייתי ראיה אימת כו'. תוס' גיטין יז:

ג. דאי בכל סתם גט חיישינן הכי אמאי קשה ליה אהך ברייתא טפי מכל גיטין שבעולם. תוס' הרא"ש.

מסורת הש"ס

א) [גיטין יז:], ב) לעיל יב:, ג) [גיטין יב:], ד) [לעיל יג. וש"נ], ה) ב"ב קלה:, ו) תיבת אלמא ליתא בכת"י והוא שיבוש. דק"ס, ז) כאן יש לגרוס תיבת מדת ארכו ורחבו מד"ה הבא. יעב"ץ, ח) [כתובות מו:], ט) [גיטין יג.], י) זכין. רש"ל, כ) [גיטין שם], ל) עי' מהרש"א אמאי נקט מלוה ישנה, מ) במס' ב"ב הגרסא, האי צורבא מרבנן, נ) עי' פורת יוסף אבל תוס' בגיטין גורס כמו כאן וכנראה הכוונה לגמרא שם דף יח.,

מוסף רש"י

אי סימנא אית לי בגויה כו'. אי סימנא בעיתו דאיתיהב לכו, אית ליבגויה סימנא, ואי בטביעות עינא בעיתו להדורי ניהלי, אית לי טביעות עינא בגויה, שנתתי עיני בו עד שאני מכירו יפה דלא הוה סימן (גיטין כז:). וקא סברי סימנין דאורייתא. שלא נתן בו סימן מובהק אלא סימנא בעלמא ומדאהדרוה ליה בסימנא לאיסורא קסברי סימנין להדורי אבדתא דאורייתא, מוכן תעשה לאשמתלו, כדאמרינן באלו מציאות (להלן כז:). ודוקא צורבא מרבנן. דידע בטביעות עינא ולא משני בדיבוריה (שם). אם יש בהן אחריות נכסים. שעבוד קרקעות שיגבה מהן (לעיל יב:). כשחייב מודה. שהלוה מודה שבשטר אינו פרוע (שם). איזו היא דייתיקי. זו היא שטר שכיב מרע שגובה לאחר מיתה אע"פ שלא כתבה מהיום, דא תהא למיקם ולהוות. ולשון יוני הוא (רשב"ם ב"ב קלה:). מתנה. מתנת בריא, כל שכתוב בו מהיום ולאחר מיתה. דמשמעה הכי גופה קנוי לך מהיום ופירי לאחר מיתה, אבל אי לא הוי כתב בה מהיום אינו קונה, דאין מתנה לאחר מיתה, שאין כח לאדם ליתן מקודם לכן דבר שלא יוכל לקנות לאחר מיתה שמתקיים המתנה, ולאחר מיתה היאך יכול אדם ליתן שהרי אין בו כח (שם). אלמא אי כתיבה מהיום כו'. ומתמיהין שמעתא דהויא מתנה משום דכתב לאחר מיתה בהדי מהיום, אבל אי לא כתב מהיום נגריעה לא הויא מתנתו מתנה, והלא קל וחומר הוא דהוי מתנה גמורה מעכשיו, שהרי נתן לו גוף ופירות מהיום (שם). דלא קני. פירות, אלא לאחר מיתה. דומיא דמתנת שכיב מרע שאינו קונה אלא לאחר מיתה, ומיהו בהכי עדיפא משכיב מרע דמתנת שכיב מרע יכול לחזור בו וליתן כלקמן דייתיקי מבטלת דייתיקי, אבל מתנת בריא מהיום ולאחר מיתה אינו יכול למכור עוד הגוף כל ימי חייו אלא פירות (שם).